

ПОСЛОВНО УДРУЖЕЊЕ ДРУМСКОГ САОБРАЋАЈА
СРБИЈА ТРАНСПОРТ

"СРБИЈА ТРАНСПОРТ" А.Д.
Бр. 48/2014
Датум 12.05.2014 год.
Београд, Поникарева 16
Тел: +381 11 2767 447
Факс: +381 11 2767 774
www.srbijatransport.rs

ПИБ: СР 100211750 • Матични број: 07032137 • Шифра делатности: 9411 • Текући рачун: 355-1005771-97

РЕПУБЛИЧКИ СРБИЈА
ПИСАРНИЦА - 34

ПРИМЉЕНО: 12.05.2014

Органи	Органи	Датум	Примљено	Вредност

Republika Srbija

Ministarstvo građevine, saobraćaja i infrastrukture

Beograd, Nemanjina 22 - 26

Ministarka Prof Dr Zorana Mihajlović

Predmet: Predlozi za uređenje uslova poslovanja privrednika koji obavljaju delatnost prevoza putnika u drumskom saobraćaju

Svedoci smo izuzetno teškog perioda poslovanja, koje se može nazvati: dramatičnim. Dugi niz godina ukazujemo na konkretne probleme, predloge potrebnih mera i konkretnih rešenja u opštem interesu.

Problemi u drumskom saobraćaju jesu toliko veliki i brojni, te je naše insistiranje usmereno ka tome da je neophodno da Vlada Republike Srbije preduzme hitne i vanredne mere za ublažavanje posledica ekonomske krize i urušenog poslovnog ambijenta u delatnosti drumskog saobraćaja.

Sadašnja situacija je potpuno neprihvatljiva i neodrživa. Prevoz putnika u velikom obimu obavljaju neregistrovani prevoznici i ne plaćaju nikakve obaveze prema državi. Takav njihov rad nanosi najveću štetu legalnim prevoznicima, čije poslovanje je ugroženo po osnovu značajno umanjenog prihoda. Legalni prevoznici otežano izmiruju svoje obaveze i njihovo otežano poslovanje je veliki problem za 24.000 zaposlenih u firmama koje obavljaju prevoz putnika u drumskom saobraćaju.

Siva ekonomija, nezakonito poslovanje u saobraćaju, selektivna primena zakona, korupcija i nelegalni prevoznici u javnom linijskom saobraćaju predstavljaju ogroman problem i takav tržišni ambijent nanosi ogromnu štetu legalnim organizovanim prevoznicima, bužetu Republike Srbije ali i putnicima.

Procenjuje se da je siva ekonomija u drumskom putničkom saobraćaju prisutna sa preko 50% i da su gubitci za budžet Republike Srbije oko 54 miliona eura. To samo znači da su gubitci za saobraćajnu privredu preko 240 miliona eura na godišnjem nivou.

U Republici Srbiji je registrovano 8.034 autobusa koji ostvaruju godišnje preko 670 miliona kilometara i potroše preko 200 miliona litara goriva. U drumskom putničkom saobraćaju je zaposleno oko 24.000 radnika sa prosečnom zaradom značajno manjom od prosečne zarade u Republici Srbiji.

Broj putnika, cene saobraćajnih usluga, prihodi, nenaplaćena potraživanja, neuređeno tržište i siva ekonomija uz izuzetno neekonomske kamate poslovnih banaka, s jedne strane i ogroman rast inputa a posebno nafte, dovode privredne subjekte drumskog saobraćaja u neodrživu poslovnu situaciju.

Pod hitno je potrebno doneti novi Zakon o prevozu putnika ali je neophodno da u izradi Nacrta Zakona učestvuju predstavnici privrede. Novi Zakon bi, za razliku od postojećeg, morao da uredi privrednu delatnost prevoza putnika kao ekonomski održiv biznis.

Poštovani,

Neophodno je preduzeti mere koje će stvoriti zakonit konkurentan tržišni ambijent jednak za sve privrednike koji se bave delatnošću javnog prevoza putnika u drumskom saobraćaju i time obezbediti veći prihod u budžet uz olakšice legalnim privrednicima.

1. Zahtev je da se izjednači stopa PDV u javnom međumesnom saobraćaju i gradsko prigradskom saobraćaju na 10% . Izjednačiti stopu PDV za javni prevoz putnika (u međumesnom i gradsko prigradskom saobraćaju) na 10% s obzirom da linije u javnom linijskom saobraćaju imaju status svakodnevnih - komunalnih delatnosti u skladu sa zakonom o komunalnim delatnostima. Napominjemo da se niža stopa PDV u javnom linijskom saobraćaju primenjuje u velikom broju zemalja EU, u Italiji, Austriji, Crnoj Gori a u Makedoniji je PDV u javnom linijskom prevozu putnika samo 5%.

2. Apelujemo, radi uštede sredstava iz budžeta, da se preporuči ili obavežu korisnici budžetskih sredstava (javna preduzeća, vojska, škole, policija...), da nadoknade za putne troškove za zaposlene isključivo plaćaju preko računa (mesečnih karata) prevoznicima u javnom prevozu. Ovakvim poslovanjem se značajno smanjio iznos sredstava iz budžeta jer su mesečne karte jeftinije i legalnim poslovanjem sa prevoznicima bi se vršio dodatni povraćaj PDV-a u budžet Republike Srbije.

3. Zahtev je da refakcija akcize na eurodizel gorivo iznosi 20 dinara po litru goriva, što bi bilo umanjenje ukupnih troškova goriva u javnom linijskom saobraćaju za oko 17%. Ova mera bi trebala da bude koordinisana sa planiranim povećanjem akcize na dizel gorivo koje se očekuje od 01.01.2015.godine, kada bi akciza na dizel gorivo trebala da se poveća na 50 dinara.

4. Izjednačiti poreski status Međunarodnog prevoza putnika sa poreskim statusom međunarodnog prevoza stvari u smislu potpunog oslobađanja PDV obaveze.

Istovremeno je neophodno je iznaći neosporan pravni okvir za sankcionisanje nezakonitog i nelegalnog rada fizičkih lica i neregistrovanih subjekata koji nelegalno obavljaju drumski prevoz putnika. U tom smislu, predlažemo da se usvoji Zakon o sprečavanju obavljanja neregistrovane delatnosti. Predlog nacrta zakona Vam dostavljamo u prilogu i smatramo da je donošenje ovakvog zakona u interesu legalne privrede u drumskom saobraćaju ali i u drugim delatnostima.

Već duži period na sastancima Poslovnog udruženja „Srbijatransport“, Privredne Komore Srbije, Privredne komore Beograda i Poslovnog udruženja „Panontransport“ isticani su problemi i sugerisani predlozi mogućih rešenja problema **sive ekonomije**, nezakonitog rada, selektivne primene zakona u cilju uređenja poslovnog ambijenta u kome deluju prevoznici drumskog putničkog saobraćaja.

Upućen je veliki broj dopisa, inicijativa i predloga ali nije bilo konkretnih aktivnosti i rešenja od nadležnih institucija niti kreativne saradnje sa privrednicima koji obavljaju delatnost prevoza putnika u drumskom saobraćaju.

Naplata PDV-a od prevoznika je veliki problem. Legalni prevoznici kasne sa plaćanjem i imaju velike finansijske teškoće, prevoznici koji rade u sivoj zoni ne obračunavaju i ne plaćaju PDV. Legalna privreda se urušava kao nekonkurentna a budžet Republike Srbije ima veliku štetu od preko 50 mil eura godišnje.

Moguće je potpuno precizno imati uvid u obim poslovanja privrednih subjekata koji obavljaju javni linijski međumesni saobraćaj. Za obavljanje registrovanih i overenih redova vožnje svaki prevoznik ostvaruje kliometražu po osnovu koje je neophodno da napravi troškove. Tako je moguće izračunati cenu koštanja rada neophodnu da bi se obavili registrovani i overeni redovi vožnje za svakog prevoznika. Zato je neophodno da se uvede obaveza prevoznika da se prijava prihoda vrši po registrovanoj liniji.

Podaci o poslovanju su zvanični podaci dobijeni iz APR za 2012g.

Gradski, prigradski i ostali prevoz putnika u drumskom saobraćaju	- Iznosi u 000 dinara		Iskazani podaci u EURO po kursu 114,00	
	Šifre delatnosti	49.31 + 49.39	49.31 + 49.39	
	2011 god	2012 god	2011 god	2012 god
Broj privrednih društava	596	579		
Prosečan broj zaposlenih u privrednim društvima	24,071	23,212		
Ukupna Fakturisan realizacija (neto realizacija +PDV)	57,214,472	61,862,996	501,881,333	542,657,860
Broj autobusa kod privrednih subjekata		6,506		
Ostvarena Km godišnje	555,342,199 km			
POSLOVNI PRIHODI (202+203+204-205+206)	51,887,447	56,580,305	455,153,044	496,318,465
NETO GUBITAK (224-223+225+226-227+228)	2,783,590	4,102,169	24,417,456	35,983,939
Obaveze za PDV (godišnji iznos po poreskim prijavama)	5,327,025	5,282,691	46,728,289	46,339,395
Porez na dodatu vrednost - prethodni porez	6,255,239	7,017,649	54,870,518	61,558,325
Predhodni PDV je veći od Izlaznog PDV	928,214	1,734,958	8,142,228	15,218,930

U Informatoru br 103 je detaljno zbirno prikazano finansijsko poslovanje privrednika po podacima iz APR za 2012.godinu po delatnostima: na strani broj 25 – drumski prevoz tereta a na broj 27 – drumski prevoz putnika. Ovih dana smo APRu podneli zahtev za dostvu podataka za 2013.godinu, tako da ćemo uskoro imati zvanične kvalitetne uporedne podatke.

U uslužnoj delatnosti drumskog prevozu putnika ima puno keš novca, a nije definisana procedura kretanja dokumentacije, kao ni nabavke ni proizvodnje karata i dokumentacije. Primenjeni elektronski sistemi nisu kontrolisani od strane Poreske uprave, tako da smatramo da je značajan prihod prikriven, odnosno da se vrši značajna utaja poreza. Ako preciznije pogledate tabelu podataka poslovanja prevoznika, jasno je da veći prevoznici (npr Lasta, koja obavlja gradsko prigradski prevoz (PDV u 2012g je bio 8%), međunarodni prevoz (delom bez PDV) i međumesni prevoz (sa 20%) ima izjednačen fakturisani i predhodni PDV, a da firma sa 10-11% tržišta (po prihodu, tržišnom učešću i obimu posla) obračuna oko 23% od ukupno prijavljenog PDV.

Ukazujemo da sada postoji mogućnost mnogo nezakonitosti u ovoj oblasti:

- Karte se samovoljno štampaju i ne postoji nikakva kontrola proizvodnje karata i putnih listi za vanlinijski saobraćaj;
- Postoje indicije da mnoge firme imaju duple depoe karata (dvostruke evidencije dokumentacija), te se tako ne prikazuju prihodi;
- Ne prikazivanjem prihoda vrši se utaja poreza, te tako nezakonitim radom ostvaruje se povoljniji položaj na tržištu.
- Ukoliko se posluje na takav način i ne prikazuje deo prihoda (uzimanjem novca od pazara u sivi fond firme) nastaje akumulacija keša, koji dalje služi za plaćanje radnika i vozača koji rade na crno.
- Ne plaćanjem zaposlenih na regularan način i ne izmirenjem obaveza za zaposlene (koji iznose oko 60%), poslodavci ostvaruju dodatne netržišne bonitete.

- Takvim zloupotrebama pojedini prevoznici stvaraju preduslove da na tržištu primenjuju damping cene svojih usluga i predstavljaju nelojalnu konkurenciju, urušavajući saobraćajnu delatnost u celini.

Neophodno je preduzeti mere koje će stvoriti zakonit konkurentan i transparentan tržišni ambijent jednak za sve privrednike koji se bave delatnošću javnog prevoza putnika u drumskom saobraćaju i time obezbediti veći prihod u budžet uz olakšice legalnim privrednicima.

Insistiramo da Vlada Republike Srbije, radi uštede sredstava iz budžeta, preporuči ili da obaveže korisnike budžetskih sredstava (javna preduzeća, vojska, škole, policija...) da se nadoknada za putne troškove za zaposlene ne isplaćuje gotovinski, već da se putni troškovi nadoknađuju plaćanjem mesečnih karata prevoznicima koja obavljaju javni linijski prevoz putnika na tekući račun. Ovakvim poslovanjem se vrši dodatni povraćaj PDV-a u budžet Republike Srbije. Isplatu putnih troškova, u vanrednim okolnostima treba da bude moguća uz dokumentovanu i priloženu putnu kartu na kojoj je iskazan PDV i uz posebno odobrenje odgovornog lica u instituciji.

Podržati inicijativu i propisati da se javnim prevozom putnika u drumskom saobraćaju mogu baviti isključivo privredni subjekti kao pravna lica koja imaju licencu, koja garantuje osposobljenost privrednog subjekta za kvalitetno poslovanje uz obavezu firmi koje se bave javnim prevozom da imaju odgovarajuće stručne kadrove za poslovanje i minimalno 1(jednog) zaposlenog vozača odgovarajuće kategorije po svakom registrovanom vozilu u vlasništvu prevoznika na radu.

Gransko udruženje poslodavaca drumskog saobraćaja "Srbijatransport" je član Udruženja poslodavaca Srbije "Poslodavac" i ima reprezentativnost za drumski prevoz putnika.

Efekti ovakvih mera su višestruki.

Uvažena Gospođo mihajlović, očekujemo Vašu podršku za naše predloge i inicijative i verujemo da ćete nas pozoveti na hitan sastanak na kome bi smo sagledali, razmotrili i usaglasili prioritete aktivnosti narednom periodu. Neophodno je iznaći i uspostaviti najkvalitetnija rešenja u opštem interesu koja bi omogućile ekonomski održive uslove poslovanja privrednika u delatnosti javnog prevoza putnika u drumskom saobraćaju.

Uvažena Gospođo Mihajlović, očigledno je da je ovo jedna neuređena delatnost koja je od izuzetne važnosti za društvo gde postoje ogroman potencijal. Uređenjem poslovnog ambijenta neophodno je od delatnosti koja je sada veliki problem stvoriti delatnost koja predstavlja podršku i podsticaj razvoja društva.

Uveren sam da našu inicijativu prepoznajete kao dobru nameru i u tom smislu se nadam da ćete dostavljeni materijal sa pažnjom sagledati jer su to zahtevi privrede koji se već godinama akumuliraju.

Mi Vam stojimo na raspolaganju u svakom smislu i očekujemo poziv za sastanak.

Beograd 12.05.2014. god

Poslovno udruženje drumskog saobraćaja
"Srbijatransport" Beograd

Goran Aleksić master ing. saobraćaja